

การศึกษาความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

กฤตการณ์ ศรีประภา

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ 50290

อีเมลผู้ประพันธ์บรรณกิจ: ksreprapha@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา และเพื่อพัฒนาแนวทางการวางแผนการรับนักศึกษาในอนาคต กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2562 – 2566 จำนวน 3 หลักสูตร ประกอบด้วยหลักสูตรระดับปริญญาเอก 1 หลักสูตร และระดับปริญญาโท 2 หลักสูตร เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจ ความคิดเห็นต่อปัจจัยภายในที่มีผลต่อการตัดสินใจ ความคิดเห็นต่อปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการตัดสินใจ และข้อเสนอแนะแบบคำถามแบบปลายเปิด

ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยภายในที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักศึกษามากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ (1) การวางแผนการทำวิจัย ซึ่งสะท้อนการตระหนักถึงความสำคัญของการเตรียมพร้อมทางวิชาการ (2) ความเข้าใจขั้นตอน ระเบียบ ข้อบังคับ แนวปฏิบัติของมหาวิทยาลัย ซึ่งชี้ให้เห็นความจำเป็นในการสื่อสารข้อมูลระเบียบการศึกษาย่างชัดเจน (3) การอ่าน ตรวจ และให้คำแนะนำติดต่อหัวข้อวิจัยของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งแสดงให้เห็นบทบาทสำคัญของอาจารย์ในการสนับสนุนการตัดสินใจศึกษาต่อ (4) ภาระหน้าที่และความรับผิดชอบต่อครอบครัว ซึ่งสะท้อนผลกระทบของบริบททางครอบครัวต่อการตัดสินใจทางการศึกษา (5) ค่าธรรมเนียมการศึกษาที่เหมาะสม ซึ่งสะท้อนความต้องสนับสนุนทางการเงินและการพัฒนาโอกาสทางอาชีพ สำหรับปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ (1) ความหลากหลายของหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการ ซึ่งแสดงถึงความต้องการทางเลือกที่เหมาะสมกับเวลาการศึกษา (2) การนำความรู้ที่ได้รับประยุกต์ใช้และต่อยอดได้ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่านักศึกษาส่วนใหญ่มุ่งเน้นการส่งเสริมความก้าวหน้าในอาชีพมากกว่าการเริ่มต้นใหม่ (3) หลักสูตรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา ซึ่งแสดงให้เห็นความสำคัญของความน่าเชื่อถือของหลักสูตรต่อการตัดสินใจ (4) รายได้ครัวเรือน ซึ่งสะท้อนการมองการศึกษาต่อเป็นการลงทุนเพื่อผลตอบแทนทางการเงินในระยะยาว และ (5) แนวโน้มอาชีพในอนาคต ซึ่งแสดงให้เห็นการวางแผนเพื่อให้สอดคล้องกับทิศทางการตลาดแรงงานในอนาคต

คำสำคัญ: การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ; ระดับบัณฑิตศึกษา; ปัจจัยภายใน; ปัจจัยภายนอก; การบริหารธุรกิจ

A Study of Opinions on the Decision to Pursue Graduate Studies at the Faculty of Business Administration, Maejo University

Krittanat Sriprapha

Faculty of Business Administration, Maejo University, Chiangmai 50290, Thailand

Corresponding author's e-mail: ksreprapha@gmail.com

Abstract

This research aims to study the opinions of students regarding their decision to pursue graduate studies at the Faculty of Business Administration, Maejo University. The objectives are to explore the factors influencing students' decisions and to develop strategic guidelines for future student recruitment. The sample group comprises graduate students enrolled between the academic years 2019 and 2023 across three programs, including one doctoral program and two master's degree programs. The research instrument is a checklist-style questionnaire consisting of three main parts: (1) general demographic information of the respondents, (2) opinions on internal factors influencing their decision, (3) opinions on external factors influencing their decision, and (4) open-ended questions for additional suggestions. The findings from this study are expected to provide insights that contribute to the planning and improvement of graduate student admissions.

The study found that the top five internal factors influencing students' decisions to pursue graduate studies were: (1) research planning, reflecting awareness of the importance of academic preparedness; (2) understanding of procedures, regulations, and university guidelines, indicating the need for clear communication of academic policies; (3) consistent review, feedback, and guidance from faculty members on students' research topics, highlighting the critical role of academic advisors in supporting study decisions; (4) family responsibilities, illustrating the impact of familial context on educational decisions; and (5) reasonable tuition fees, suggesting the need for financial support and career development opportunities. As for external factors, the five most influential were: (1) program variety that meets students' needs, indicating a demand for flexible academic options; (2) applicability and advancement of acquired knowledge, showing that most students aim to enhance career progression rather than start anew; (3) accreditation of academic programs, reflecting the importance of program credibility in decision-making; (4) household income, suggesting that graduate education is viewed as a long-term financial investment; and (5) future career trends, demonstrating students' intentions to align their education with anticipated labor market directions.

Keywords: Decision making for further study; Graduate level; Internal factors; External factors; Business administration

บทนำ

มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เป็นสถานศึกษาทางวิชาการและวิชาชีพ ที่มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพ ทำการสอน วิจัย บริการทางวิชาการและวิชาชีพแก่สังคม ทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างองค์ความรู้ อันจะนำไปใช้พัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน และมีปณิธานมุ่งสู่ความเป็นเลิศ ในวิทยาการหลากหลายสาขาโดยมีศาสตร์ทางการเกษตร เป็นรากฐาน พัฒนাবัณฑิตให้เป็นผู้อุดมด้วยปัญญา เป็นนักปฏิบัติที่เชี่ยวชาญ มีคุณธรรมและจริยธรรม รับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติ และสังคมของประเทศ (พระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยแม่โจ้, 2560)

ทั้งนี้ เพื่อให้มหาวิทยาลัยแม่โจ้สามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างต่อเนื่องและตอบสนองต่อเป้าหมายในการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพตามปณิธานของมหาวิทยาลัย จึงมีการวิเคราะห์ผลการรับเข้านักศึกษาใหม่ในระดับบัณฑิตศึกษาย้อนหลัง 5 ปี (ปี 2562 - 2566) ดังมติที่ประชุมคณะกรรมการวิชาการบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 7/2566 ได้เสนอการวิเคราะห์ผลการรับเข้านักศึกษาใหม่ในระดับบัณฑิตศึกษาย้อนหลัง 5 ปี (ปี 2562 - 2566) ของทุกหลักสูตรในระดับบัณฑิตศึกษา ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ เชียงใหม่ โดยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการปรับปรุงกระบวนการรับเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา สรุปประเด็น ดังนี้

1. ปัญหาจากกระบวนการรับเข้าศึกษา ทำให้หลายๆ หลักสูตร มีนักศึกษาสูญหายไปในช่วงกระบวนการรับเข้า ทั้งที่มีผู้สนใจสมัครเข้าศึกษาต่อเป็นจำนวนมาก เมื่อทางหลักสูตรสอบถามไปยังผู้ที่ไม่ได้มาสอบคัดเลือก หรือผู้ที่ไม่ได้มารายงานตัวเพื่อขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาใหม่ พบว่า ผู้สนใจสมัครเข้าศึกษาต่อดังกล่าว ได้เลือกเข้าศึกษาต่อในสถาบันอื่น ๆ แล้ว ทำให้เห็นว่ากระบวนการรับเข้าศึกษามีข้อบกพร่องไม่สามารถปิดการขาย เพื่อให้ผู้สนใจสมัครเข้าศึกษาต่อตัดสินใจศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ได้

2. ปัญหาจากกระบวนการประชาสัมพันธ์ ช่องทางในการประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยเป็นไปในภาพกว้าง ยังไม่มีการวิเคราะห์ว่าช่องทางประชาสัมพันธ์ในปัจจุบันมีประสิทธิภาพหรือไม่ สื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการหรือไม่ ซึ่งการประชาสัมพันธ์การรับสมัครเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา นั้น มีความแตกต่างจากการประชาสัมพันธ์ในระดับปริญญาตรี เนื่องจากการประชาสัมพันธ์การรับสมัครเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาต้องทำการประชาสัมพันธ์ในเชิงลึก คณาจารย์ในหลักสูตรต้องร่วมลงพื้นที่ประชาสัมพันธ์เจาะเฉพาะกลุ่มผู้สนใจ จึงจะได้ผลและมีประสิทธิภาพ

3. ปัญหาการรับเข้าศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาต่างชาติ คือ

- 3.1 ระบบรับสมัครแบบ Online ที่ใช้ในปัจจุบันยังไม่เอื้อต่อการใช้งานของนักศึกษาชาวต่างชาติ ข้อมูลต่าง ๆ ในระบบรับสมัครฯ บางส่วนยังไม่ได้แปลเป็นภาษาอังกฤษ และไม่มียาละเอียดที่เอื้อต่อการตัดสินใจของชาวต่างชาติ เช่น ข้อมูลรายละเอียดหลักสูตร แผนการศึกษา ค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตรทุนการศึกษา ทุนการวิจัย

- 3.2 ระบบการชำระค่าสมัคร ค่าธรรมเนียมการศึกษา ยังไม่เอื้ออำนวยต่อการชำระเงินของชาวต่างชาติ มีความยุ่งยากต่อการเกิดข้อร้องเรียนหรือการกระทำผิดกฎหมาย กรณีที่นักศึกษาต่างชาติโอนเงินจากต่างประเทศ เพื่อชำระค่าสมัคร ค่าธรรมเนียมการศึกษา

- 3.3 ยังไม่มีการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการศึกษาสำหรับนักศึกษาต่างชาติเป็นเงินดอลลาร์ (USD) เพื่อความสะดวกในการโอนเงินระหว่างประเทศเพื่อชำระค่าสมัคร ค่าธรรมเนียมการศึกษา

4. การดึงดูดผู้สมัครเข้าศึกษาต่อด้วยทุนการศึกษา ทุนวิจัย โดยเฉพาะหลักสูตรทางด้านวิทยาศาสตร์ควรมีการรวมกลุ่มเพื่อทำโครงการวิจัยขนาดใหญ่ที่บูรณาการหลาย ๆ ศาสตร์ร่วมกัน เพื่อดึงงบประมาณการวิจัยจากแหล่งทุนภายนอก ผลลัพธ์ที่ได้จะช่วยสนับสนุนให้อาจารย์มีผลงานวิจัย ซึ่งอาจต่อยอดไปจนถึงผลงานนวัตกรรม และมีเงินให้แก่นักศึกษาในลักษณะผู้ช่วยวิจัย หรือนักศึกษาเป็นงบประมาณในการทำวิจัย ซึ่งแหล่งทุนวิจัยส่วนใหญ่มุ่งเน้นโครงการวิจัยทางด้านการเกษตร ซึ่งถือเป็นโอกาสที่ดีมาก ๆ ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

5. ในหลักสูตรที่กลุ่มเป้าหมายเป็นคนที่ทำงานแล้ว ควรพิจารณาการเปิดสอนในภาคพิเศษที่มีการจัดการเรียนการสอนนอกเวลา ราชการ หรือ วันเสาร์ - อาทิตย์

6. ควรมีการพิจารณาในเรื่องของการรวมศาสตร์ เช่น ปริญญาเอก ด้านเกษตรศาสตร์ อาจจะมีการเรียนแยกวิชาเอกตามความสนใจของผู้เรียน

และผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร ประจำปีการศึกษา 2566 (กรกฎาคม 2566 – มิถุนายน 2567) มหาวิทยาลัยแม่โจ้ได้ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร ตาม ระบบการประกันคุณภาพ ASEAN University Network Quality Assurance (AUN-QA) ที่มุ่งเน้น คุณภาพ การศึกษาตามมิติดังต่อไปนี้ ได้แก่ 1) คุณภาพของปัจจัยนำเข้า 2) คุณภาพของกระบวนการ และ 3) คุณภาพ ของผลผลิต เพื่อให้ตอบสนองความต้องการจำเป็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของหลักสูตร โดยในปัจจุบัน มหาวิทยาลัยใช้ระบบประกันคุณภาพ Guide to AUN-QA Assessment at Programme Level Version 4.0 ซึ่งมีจำนวน 8 Criteria ดังแสดงในภาพที่ 1 (งานประกันคุณภาพการศึกษา กองพัฒนาคุณภาพ สำนักงานมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้, 2567)

Version 4.0
1. Expected Learning Outcome
2. Programme Structure and Content
3. Teaching and Learning Approach
4. Student Assessment
5. Academic Staff
6. Student Support Services
7. Facilities and Infrastructure
8. Output and Outcomes

ภาพที่ 1 เกณฑ์การประเมินคุณภาพระดับหลักสูตรตามกรอบ AUN-QA Version 4.0 ซึ่งประกอบด้วย 8 หมวดหลัก

เพื่อให้กระบวนการจัดการคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยจะใช้ระดับการประเมินแบบ 7 - Rating Score ของ AUN-QA ในการประเมินผลการดำเนินงาน ทั้งในระดับแนวทางย่อย (Sub-Criteria) ระดับองค์ประกอบทั้ง 8 แนวทาง (Criteria) และภาพรวมของการดำเนินงานทั้งหมด (Overall) ซึ่งแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาทั้ง 8 ด้าน สามารถจัดกลุ่มได้ 3 กลุ่ม ดังนี้

1. การออกแบบหลักสูตร ประกอบไปด้วย Criteria ที่ 1 Expected Learning Outcome Criteria ที่ 2 Programme Structure and Content Criteria ที่ 3 Teaching and Learning Approach และ Criteria ที่ 4 Student Assessment

2. สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้และอาจารย์ ประกอบไปด้วย Criteria ที่ 5 Academic Staff Criteria ที่ 6 Student Support Services และ Criteria ที่ 7 Facilities and Infrastructure

3. ผลลัพธ์ของหลักสูตร Criteria ที่ 8 Output and Outcomes

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะการศึกษาความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ โดยจำแนกตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา 3 หลักสูตร คือ หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต

และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต และนำผลการวิเคราะห์ เสนออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ของคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เป็นแนวทางการวางแผนรับนักศึกษาใหม่ ตามแนวทางที่เชื่อมโยงระบบประกันคุณภาพ Guide to AUN-QA Assessment at Programme Level Version 4.0 จำนวน 8 Criteria แบ่งได้เป็น 3 ด้าน คือ การออกแบบหลักสูตร สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้และอาจารย์ และผลลัพธ์ของหลักสูตร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ในปี พ.ศ. 2562-2566
2. เพื่อหาแนวทางในการวางแผนการรับเข้าศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ที่เข้าศึกษาในปี การศึกษา 2562 - 2566 จำนวน 3 หลักสูตร ประกอบด้วยหลักสูตรระดับปริญญาเอก 1 หลักสูตร และระดับปริญญาโท 2 หลักสูตร

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือแบบสำรวจความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ โดยแบ่งแบบสำรวจออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสำรวจเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจ ซึ่งเป็นข้อคำถามปลายปิดแบบตรวจสอบรายการงาน (Check List) ที่สามารถเลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ สถานะ และปีการศึกษาที่เข้าศึกษา

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อคิดเห็นปัจจัยภายในต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ประกอบด้วย ด้านคุณลักษณะส่วนตัวของนักศึกษา ด้านกฎระเบียบในการทำวิจัย ด้านอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ด้านครอบครัว ด้านค่าธรรมเนียมการศึกษา การให้ทุนการศึกษา จำนวน 14 ข้อ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อคิดเห็นปัจจัยภายนอกต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ประกอบด้วย ด้านหลักสูตร ด้านโอกาสการมีงานทำ การเทียบวุฒิเมื่อสำเร็จการศึกษา ด้านชื่อเสียงมหาวิทยาลัย ด้านเศรษฐกิจ ด้านความต้องการของตลาดแรงงาน จำนวน 11 ข้อ และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open End)

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือการวิจัยผู้วิจัยดำเนินการโดยหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) ของแบบสำรวจและข้อเสนอแนะ ของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน กำหนดค่าความคิดเห็น เป็น +1 หมายถึง เห็นว่ารายการสอบถามนั้นตรงตามวัตถุประสงค์ 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ารายการสอบถามนั้นตรงตามวัตถุประสงค์ -1 หมายถึง เห็นว่ารายการสอบถามนั้นไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ เพื่อนำไปปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยผู้เชี่ยวชาญได้ประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามจำนวน 3 ส่วน ดังแสดงในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหาของตัวแปรความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ

ตัวแปรความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	ค่าเฉลี่ย IOC	ค่าเฉลี่ยสัดส่วน ความเห็นฯ	ค่าสัดส่วนผลรวมของ คำตอบของทุกคน
1.สถานะ	0.66	0.66	0.66
2.ปีการศึกษาที่เข้าศึกษา (สำหรับผู้ตอบแบบสำรวจกลุ่ม นักศึกษา)	1	1	1
3.พื้นฐานความรู้ด้านบริหารธุรกิจ	0.66	0.66	0.66
4.การวางแผนการทำวิจัย	0.66	0.66	0.66
5.ความรับผิดชอบ	1	1	1
6.การบริหารเวลา	1	1	1
7.ความเข้าใจขั้นตอนระเบียบ ข้อบังคับ แนวปฏิบัติของมหาวิทยาลัย	1	1	1
8.ขั้นตอน ระเบียบ ข้อบังคับ แนวปฏิบัติของมหาวิทยาลัย ไม่สอดคล้องกับ การนำไปปฏิบัติ	1	1	1
9.ความรู้และประสบการณ์ในการทำวิจัยของอาจารย์ที่ปรึกษา	1	1	1
10.การให้เวลานักศึกษาเข้าพบหรือขอคำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษา	1	1	1
11.การอ่าน ตรวจ และให้คำแนะนำนิสิต ต่อหัวข้อวิจัยของนักศึกษาอย่าง ต่อเนื่อง	1	1	1
12.ภาระหน้าที่และความรับผิดชอบต่อครอบครัว	1	1	1
13.สภาพทางการเงินของครอบครัว	1	1	1
14.ค่าธรรมเนียมการศึกษาเหมาะสม	1	1	1
15.ให้การสนับสนุนทุนการศึกษา	1	1	1
16.ให้การสนับสนุนทุนทำวิจัย	1	1	1
17.หลักสูตรการศึกษาที่หลากหลายตอบสนองความต้องการ	1	1	1
18.หลักสูตรระยะสั้น หลักสูตร 1 ปีครึ่ง	1	1	1
19.นำความรู้ที่สำเร็จการศึกษาไปต่อยอดได้	1	1	1
20.สามารถนำวุฒิการสำเร็จการศึกษาไปปรับตำแหน่งที่สูงขึ้นได้	1	1	1
21.หลังสำเร็จการศึกษาสามารถหางานทำได้ทันที	0.66	0.66	0.66
22.มหาวิทยาลัยติดอันดับต้นๆ ของประเทศ	1	1	1
23.หลักสูตรได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา	1	1	1
24.รายได้ครัวเรือน	1	1	1
25.การสนับสนุนจากนายจ้าง	1	1	1
26.ความต้องการทักษะเฉพาะทาง	1	1	1
27.แนวโน้มอาชีพในอนาคต	1	1	1
ค่าเฉลี่ยรวมตัวแปรความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ	0.95	0.95	0.95

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ของคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จำนวน 3 หลักสูตร คือ หลักสูตรระดับปริญญาเอก 1 หลักสูตร หลักสูตรระดับปริญญาโท 2 หลักสูตร โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 จัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสำรวจรายการกับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ของคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จำนวน 3 หลักสูตร คือ หลักสูตรระดับปริญญาเอก 1 หลักสูตร หลักสูตรระดับปริญญาโท 2 หลักสูตร

3.2 นำส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสำรวจรายการ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสำรวจรายการ ถึงนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ของคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จำนวน 3 หลักสูตร ผ่าน <https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSefZS6WEDGLEBEUwf4LLcSsrHHp7F6wZ9bjk2UJVaqT72oTlw/viewform>

3.3 ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลแบบสำรวจรายการที่ได้รับใน google drive และทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้อง เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัย แม่โจ้ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2562 – 2566 โดยสถิติที่ใช้ในการวิจัยใช้การหาความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) การวิเคราะห์ข้อมูลอันดับปัจจัย โดยการเรียงลำดับของรายละเอียดในแต่ละหัวข้อตามลำดับความถี่มากไปหาที่น้อยกว่า การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Content Analysis) จากเครื่องมือการวิเคราะห์ที่มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) และคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended) และแนวทางในการวางแผนการรับเข้าศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เชียงใหม่ โดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหาตามหัวข้อที่กำหนด แล้วนำเสนอข้อมูลเป็นแบบความเรียง

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนความถี่ของข้อมูล}}{\text{จำนวนข้อมูลทั้งหมด}} \times 100$$

ผลการวิจัย

จากการศึกษาความคิดเห็นด้านปัจจัยภายในต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัย แม่โจ้ พบว่า ด้านคุณลักษณะส่วนตัวของนักศึกษา นักศึกษาให้ความสำคัญกับการวางแผนการทำวิจัยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.2 รองลงมาคือการบริหารเวลา คิดเป็นร้อยละ 33.2 ขณะที่พื้นฐานความรู้ด้านบริหารธุรกิจและความรับผิดชอบมีผลในระดับที่น้อยกว่า คิดเป็นร้อยละ 10.6 และ 11.1 ตามลำดับ ปัจจัยด้านกฎระเบียบในการทำงานวิจัย พบว่านักศึกษานักศึกษาให้ความสำคัญกับความเข้าใจขั้นตอน ระเบียบ ข้อบังคับ แนวปฏิบัติของมหาวิทยาลัยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 81.2 รองลงมาคือ ขั้นตอน ระเบียบ ข้อบังคับ แนวปฏิบัติของมหาวิทยาลัย ไม่สอดคล้องกับการนำไปปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 18.8 ปัจจัยด้านอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย พบว่านักศึกษาให้ความสำคัญสูงสุดกับการให้เวลานักศึกษาเข้าพบหรือขอคำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษา คิดเป็นร้อยละ 38.0 รองลงมาคือการอ่าน ตรวจ และให้คำแนะนำนิสิต ต่อหัวข้อวิจัยของนักศึกษาอย่างต่อเนื่องและความรู้และประสบการณ์ในการทำวิจัยของอาจารย์ที่ปรึกษา คิดเป็นร้อยละ 34.9 และ 27.1 ตามลำดับ ปัจจัยด้านครอบครัว พบว่านักศึกษาสวนใหญ่ให้ความสำคัญกับภาระหน้าที่และความรับผิดชอบต่อครอบครัวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 51.9 รองลงมาคือสภาพทางการเงินของครอบครัวและอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 47.4 และ 0.7 ตามลำดับ ปัจจัยด้านค่าธรรมเนียมการศึกษา การให้ทุนการศึกษา พบว่านักศึกษาให้ความสำคัญกับค่าธรรมเนียมการศึกษาที่เหมาะสม มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50.9 รองลงมาคือให้การสนับสนุนทุนการศึกษาและให้การสนับสนุนทุนทำวิจัย คิดเป็นร้อยละ 30.6 และ 18.5 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงร้อยละความคิดเห็นด้านปัจจัยภายในต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา

ความคิดเห็นด้านปัจจัยภายในต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา		ความถี่	ร้อยละ
1 ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนตัวของนักศึกษา	พื้นฐานความรู้ด้านบริหารธุรกิจ	24	11.1
	การวางแผนการทำวิจัย	98	45.2
	ความรับผิดชอบ	23	10.6
	การบริหารเวลา	72	33.2
รวม		217	100.0
2 ปัจจัยด้านภาระเทียบในการทำงานวิจัย	ความเข้าใจขั้นตอน\ระเบียบ\ข้อบังคับ\แนวปฏิบัติของมหาวิทยาลัย	108	81.2
	ขั้นตอน\ระเบียบ\ข้อบังคับ\แนวปฏิบัติของมหาวิทยาลัย ไม่สอดคล้องกับการนำไปปฏิบัติ	25	18.8
รวม		133	100.0
3 ปัจจัยด้านอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย	ความรู้และประสบการณ์ในการทำวิจัยของอาจารย์ที่ปรึกษา	52	27.1
	การอ่าน ตรวจสอบ และให้คำแนะนำในสิ่งที่ ต่อหัวข้อวิจัยของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง	67	34.9
	การให้เวลานักศึกษาเข้าพบหรือขอคำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษา	73	38.0
รวม		192	100.0
4 ปัจจัยด้านครอบครัว	ภาระหน้าที่และความรับผิดชอบต่อครอบครัว	70	51.9
	สภาพทางการเงินของครอบครัว	64	47.4
	อื่นๆ	1	0.7
รวม		135	100.0
5 ปัจจัยด้านค่าธรรมเนียมการศึกษา การให้ทุนการศึกษา	ค่าธรรมเนียมการศึกษาที่เหมาะสม	88	50.9
	ให้การสนับสนุนทุนการศึกษา	53	30.6
	ให้การสนับสนุนทุนทำวิจัย	32	18.5
รวม		173	100.0

จากการศึกษาความคิดเห็นด้านปัจจัยภายนอกต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านหลักสูตร นักศึกษาให้ความสำคัญกับหลักสูตรการศึกษาที่หลากหลายตอบสนองความต้องการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.5 รองลงมาคือหลักสูตรระยะสั้น หลักสูตร 1 ปีครึ่ง และอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 36.4 และ 15.2 ตามลำดับ ปัจจัยด้านโอกาสการมีงานทำ การเทียบวุฒิเมื่อสำเร็จการศึกษา พบว่านักศึกษาให้ความสำคัญกับการนำความรู้ที่สำเร็จการศึกษาไปต่อยอดได้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.2 รองลงมาคือสามารถนำวุฒิการสำเร็จการศึกษาไปปรับตำแหน่งที่สูงขึ้นได้ คิดเป็นร้อยละ 44.7 ในขณะที่หลังสำเร็จการศึกษาสามารถหางานทำได้และอื่นๆมีผลในระดับที่น้อยกว่า คิดเป็นร้อยละ 5.9 และ 1.2 ตามลำดับ ปัจจัยด้านชื่อเสียงมหาวิทยาลัย พบว่าปัจจัยที่สำคัญที่สุดคือหลักสูตร

ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 71.6 รองลงมาคือมหาวิทยาลัยติดอันดับต้นๆ ของประเทศและอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 21.1 และ 7.3 ตามลำดับ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ รายได้ครัวเรือนเป็นปัจจัยสำคัญที่สุด คิดเป็นร้อยละ 74.1 รองลงมาคือการสนับสนุนจากนายจ้าง คิดเป็นร้อยละ 25.9 ปัจจัยด้านความต้องการของตลาดแรงงาน นักศึกษาให้ความสำคัญกับแนวโน้มอาชีพในอนาคตมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 67.2 รองลงมาคือ ความต้องการทักษะเฉพาะทาง คิดเป็นร้อยละ 32.8 ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงร้อยละความคิดเห็นด้านปัจจัยภายนอกต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา

ความคิดเห็นด้านปัจจัยภายนอกต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา		ความถี่	ร้อยละ
1 ปัจจัยด้านหลักสูตร	หลักสูตรการศึกษาที่หลากหลายตอบสนองความต้องการ	32	48.5
	หลักสูตรระยะสั้น/หลักสูตร 1 ปีครึ่ง	24	36.4
	อื่นๆ	10	15.2
	รวม	66	100
2 ปัจจัยด้านโอกาสการมีงานทำ การเทียบวุฒิ เมื่อสำเร็จการศึกษา	นำความรู้ที่ สำเร็จการศึกษาไปต่อยอดได้	82	48.2
	สามารถนำวุฒิการสำเร็จการศึกษาไปปรับตำแหน่งที่สูงขึ้นได้	76	44.7
	หลังสำเร็จการศึกษาสามารถหางานทำได้	10	5.9
	อื่นๆ	2	1.2
	รวม	170	100
3 ปัจจัยด้านชื่อเสียงมหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยติดอันดับต้นๆ ของประเทศ	23	21.1
	หลักสูตรได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา	78	71.6
	อื่นๆ	8	7.3
	รวม	109	100
4 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	รายได้ครัวเรือน	100	74.1
	การสนับสนุนจากนายจ้าง	35	25.9
	รวม	135	100
5 ปัจจัยด้านความต้องการของตลาดแรงงาน	ความต้องการทักษะเฉพาะทาง	22	32.8
	แนวโน้มอาชีพในอนาคต	45	67.2
	รวม	67	100

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัย แสดงให้เห็นว่าปัจจัยภายในด้านคุณลักษณะส่วนตัวของนักศึกษา ประเด็นการวางแผนการทำวิจัย นักศึกษามีข้อคิดเห็นต่อข้อคำถามมากที่สุดแสดงให้เห็นว่านักศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของการเตรียมตัวด้านวิชาการเพื่อความพร้อมในการศึกษาต่อ ด้านกฎระเบียบในการทำงานวิจัย ประเด็นความเข้าใจขั้นตอน ระเบียบ ข้อบังคับ แนวปฏิบัติของมหาวิทยาลัย นักศึกษามีข้อคิดเห็นต่อข้อคำถามมากที่สุดสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการให้ข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับระเบียบการศึกษาเพื่อช่วยในการตัดสินใจ

ของผู้เรียน ด้านอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ประเด็นการอ่าน ตรวจสอบ และให้คำแนะนำนิสิต ต่อหัวข้อวิจัยของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง นักศึกษามีข้อคิดเห็นต่อข้อคำถามมากที่สุด ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าอาจารย์มีบทบาทอย่างมากต่อการตัดสินใจเรียนต่อระดับบัณฑิตศึกษา ด้านครอบครัว ประเด็นภาระหน้าที่และความรับผิดชอบต่อครอบครัว นักศึกษามีข้อคิดเห็นต่อข้อคำถามมากที่สุด สะท้อนให้เห็นถึงผลกระทบของบริบทครอบครัวต่อการตัดสินใจทางการศึกษาของนักศึกษา ด้านค่าธรรมเนียมการศึกษา การให้ทุนการศึกษา ประเด็นค่าธรรมเนียมการศึกษาที่เหมาะสม นักศึกษามีข้อคิดเห็นต่อข้อคำถามมากที่สุดแสดงให้เห็นถึงความต้องการในด้านการสนับสนุนทางการเงินและการพัฒนาโอกาสทางอาชีพระหว่างศึกษา จึงสามารถสรุปแนวทางที่ผู้ตอบแบบสำรวจได้แสดงความคิดเห็นที่เชื่อมโยงกับ ASEAN University Network Quality Assurance (AUN-QA) 8 Criteria แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังแสดงในตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 แสดงความคิดเห็นปัจจัยภายในที่เชื่อมโยงกับ ASEAN University Network Quality Assurance (AUN-QA) 8 Criteria

ด้านของประกันคุณภาพการศึกษา	Criteria ที่เกี่ยวข้อง	แนวทางที่สอดคล้องกับผลการวิจัย
1. การออกแบบหลักสูตร	Criteria 1: Expected Learning Outcome Criteria 2: Programme Structure and Content Criteria 3: Teaching and Learning Approach	1. การออกแบบหลักสูตรควรเน้นการพัฒนาทักษะการวางแผนทำวิจัยของนักศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมในการทำวิทยานิพนธ์/วิทยานิพนธ์ 2. ควรมีโครงสร้างหลักสูตรที่ชัดเจนเกี่ยวกับกฎระเบียบ ขั้นตอน และข้อบังคับของมหาวิทยาลัยในการทำวิจัย 3. ควรพัฒนาระบบการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการสนับสนุนการทำวิจัยอย่างเป็นระบบ
2. สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้และอาจารย์	Criteria 6: Student Support Services Criteria 7: Facilities and Infrastructure	1. จัดให้มีบริการให้คำปรึกษาทางวิชาการที่เข้มแข็ง โดยเฉพาะอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีแนวทางชัดเจนในการอ่าน ตรวจสอบ และให้คำแนะนำอย่างต่อเนื่อง 2. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการทำวิจัย เช่น ห้องปฏิบัติการ แหล่งข้อมูล ฐานข้อมูลวิชาการ 3. สนับสนุนบริการช่วยเหลือนักศึกษาในด้านภาระหน้าที่และความรับผิดชอบต่อครอบครัว เพื่อให้ นักศึกษาสามารถจัดการสมดุลชีวิตและการเรียนได้ดีขึ้น
3. ผลลัพธ์ของหลักสูตร	Criteria 8: Output and Outcomes	1. ประเมินผลลัพธ์ของหลักสูตรโดยคำนึงถึงอัตราการสำเร็จการศึกษาและคุณภาพของงานวิจัยของนักศึกษา 2. ตรวจสอบว่าหลักสูตรสามารถผลิตบัณฑิตที่มีทักษะการทำวิจัยและความเข้าใจในกระบวนการวิจัยได้ตามเป้าหมาย 3. พิจารณาแนวทางการลดอุปสรรคด้านค่าธรรมเนียมการศึกษา เช่น การให้ทุนสนับสนุน เพื่อช่วยให้นักศึกษาสามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามแผนที่กำหนด

จากผลการวิจัย แสดงให้เห็นว่าปัจจัยภายนอกด้านหลักสูตร ประเด็นหลักสูตรการศึกษาที่หลากหลายตอบสนองความต้องการ นักศึกษามีข้อคิดเห็นต่อข้อคำถามมากที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักศึกษาต้องการทางเลือกที่หลากหลายและเหมาะสมกับเวลาในการศึกษา

ด้านโอกาสการมีงานทำ/การเทียบวุฒิ เมื่อสำเร็จการศึกษา ประเด็นนำความรู้ที่สำเร็จการศึกษาไปต่อยอดได้ นักศึกษามีข้อคิดเห็นต่อข้อคำถามมากที่สุดแสดงให้เห็นว่านักศึกษาส่วนใหญ่เลือกศึกษาต่อเพื่อเสริมความก้าวหน้าในอาชีพมากกว่าการเริ่มต้นใหม่ ด้านชื่อเสียงมหาวิทยาลัย ประเด็นหลักสูตรได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา นักศึกษามีข้อคิดเห็นต่อข้อคำถามมากที่สุดซึ่งชี้ให้เห็นว่าความน่าเชื่อถือของหลักสูตรมีความสำคัญต่อการตัดสินใจมากกว่าชื่อเสียงเพียงอย่างเดียว ด้านเศรษฐกิจ ประเด็นรายได้ครัวเรือน นักศึกษามีข้อคิดเห็นต่อข้อคำถามมากที่สุดสะท้อนให้เห็นว่าการศึกษาต่อเป็นการลงทุนเพื่อผลตอบแทนด้านการเงินในอนาคต ด้านความต้องการของตลาดแรงงาน ประเด็นแนวโน้มอาชีพในอนาคตนักศึกษามีข้อคิดเห็นต่อข้อคำถามมากที่สุดแสดงให้เห็นว่านักศึกษามีแนวโน้มวางแผนเพื่อให้สอดคล้องกับทิศทางของตลาดแรงงานในอนาคต สามารถสรุปแนวทางที่ผู้ตอบแบบสำรวจได้แสดงความคิดเห็นที่เชื่อมโยงกับ ASEAN University Network Quality Assurance (AUN-QA) 8 Criteria แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังแสดงในตารางที่ 5 ดังนี้

ตารางที่ 5 แสดงความคิดเห็นปัจจัยภายนอกที่เชื่อมโยงกับ ASEAN University Network Quality Assurance (AUN-QA) 8 Criteria

ด้านของประกันคุณภาพการศึกษา	Criteria ที่เกี่ยวข้อง	แนวทางที่สอดคล้องกับผลการวิจัย
1. การออกแบบหลักสูตร	Criteria 1: Expected Learning Outcome Criteria 2: Programme Structure and Content Criteria 3: Teaching and Learning Approach	1. ปรับปรุงหลักสูตรให้มีความหลากหลายและตอบสนองความต้องการของนักศึกษา เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันกับหลักสูตรของสถาบันอื่น 2. ออกแบบหลักสูตรให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปต่อยอดหรือใช้ในการเทียบวุฒิในระดับที่สูงขึ้นได้ 3. พัฒนาการเรียนการสอนให้เน้นทักษะเฉพาะทางที่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน
2. สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้และอาจารย์	Criteria 6: Student Support Services Criteria 7: Facilities and Infrastructure	1. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ช่วยส่งเสริมคุณภาพของหลักสูตร เช่น การปรับปรุงห้องเรียน แหล่งข้อมูลทางวิชาการและเทคโนโลยีสนับสนุนการเรียนรู้ 2. จัดให้มีหน่วยงานให้คำปรึกษาด้านการศึกษาต่อการพัฒนาทักษะที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน 3. จัดสรรทุนการศึกษาและมาตรการสนับสนุนด้านเศรษฐกิจ เพื่อช่วยลดผลกระทบจากรายได้ครัวเรือนต่อการศึกษาของนักศึกษา
3. ผลลัพธ์ของหลักสูตร	Criteria 8: Output and Outcomes	1. มุ่งเน้นให้หลักสูตรได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา เพื่อเสริมสร้างความน่าเชื่อถือและชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย

ด้านของประกันคุณภาพการศึกษา	Criteria ที่เกี่ยวข้อง	แนวทางที่สอดคล้องกับผลการวิจัย
		2. ประเมินผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาหลังสำเร็จการศึกษา โดยพิจารณาโอกาสการมีงานทำและความสามารถในการนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์
		3. ปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สอดคล้องกับแนวโน้มของตลาดแรงงานและทักษะที่เป็นที่ต้องการของภาคอุตสาหกรรม

อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาความคิดเห็นปัจจัยภายในต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ด้านคุณลักษณะส่วนตัวของนักศึกษา มีผู้แสดงความคิดเห็นต่อการวางแผนการทำวิจัยมากที่สุด แสดงให้เห็นว่านักศึกษาส่วนใหญ่ตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผนล่วงหน้าในการทำวิจัย โดยให้ความสำคัญกับการวางแผนขั้นตอนการดำเนินงาน และการจัดสรรเวลาอย่างเหมาะสม เพื่อให้สามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามระยะเวลาที่กำหนด สอดคล้องกับผลงานวิจัยของวรรณิ ชลนภาสถิต, อรุณี นรินทรกุล ณ อยุธยา และพรณพิมล กานนก ที่พบว่า การวางแผนชีวิตของนักศึกษามีผลต่อความสำเร็จในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา โดยหลักสูตรสามารถจัดทำแผนหลักสูตรที่ส่งเสริมทักษะการวางแผนและดำเนินการวิจัยอย่างเป็นระบบ เช่น บรรจุรายวิชาการวางแผนวิจัย กำหนดให้มี Workshop การวางแผนวิจัย บูรณาการการวางแผนในรายวิชาอื่น ให้คำปรึกษาด้านแผนวิจัยรายบุคคล ประเมินผลแผนการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของเกณฑ์วัดผล ด้านกฎระเบียบในการทำงานวิจัย มีผู้แสดงความคิดเห็นต่อความเข้าใจขั้นตอน ระเบียบ ข้อบังคับ แนวปฏิบัติของมหาวิทยาลัยมากที่สุด กล่าวคือหากนักศึกษาเข้าใจกระบวนการ เช่น การเสนอหัวข้อ การขออนุมัติจริยธรรม การส่งต้นฉบับ การสอบป้องกัน ฯลฯ อย่างถูกต้องและครบถ้วน จะสามารถลดข้อผิดพลาดที่อาจทำให้เกิดความล่าช้าในการเรียนจบได้ โดยสามารถวางแผนหลักสูตรในประเด็นจัดรายวิชา โมดูล การเตรียมความพร้อมด้านระเบียบงานวิจัย จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การปฏิบัติตามข้อบังคับงานวิจัย จัดระบบติดตามความก้าวหน้าแบบมีการประเมินได้ ด้านอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย มีผู้แสดงความคิดเห็นต่อการให้เวลานักศึกษาเข้าพบหรือขอคำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษามากที่สุด แสดงให้เห็นว่าอาจารย์ที่ปรึกษามีบทบาทสำคัญในการแนะนำและสนับสนุนการทำวิจัยของนักศึกษารวมถึงการให้คำปรึกษาในการวางแผนการเรียนที่มีผลต่อความสำเร็จในการศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของญานิศา ทิพวงลี และบรรจง ไชยรินคำ ที่พบว่า ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การศึกษานิพนธ์ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการศึกษามากที่สุด ดังนั้น หลักสูตรควรวางแผนในลักษณะที่ส่งเสริมบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างเป็นระบบ และสร้างกลไกการสนับสนุน การให้คำปรึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น จัดอบรมพัฒนาอาจารย์ที่ปรึกษา กำหนดอัตราส่วนนักศึกษาต่ออาจารย์ที่เหมาะสม บรรจุระบบการให้คำปรึกษาอย่างมีโครงสร้างในหลักสูตรประเมินคุณภาพการให้คำปรึกษาของอาจารย์ ส่งเสริมอาจารย์ร่วมวางแผนพัฒนานักศึกษา ให้อาจารย์ช่วยออกแบบแผนพัฒนาทักษะของนักศึกษา เช่น ทักษะการเขียน ทักษะวิเคราะห์ เพื่อสนับสนุนให้นักศึกษาเติบโตอย่างรอบด้านตามเป้าหมายวิชาการด้านครอบครัว มีผู้แสดงความคิดเห็นต่อภาระหน้าที่และความรับผิดชอบต่อครอบครัวมากที่สุด ซึ่งกล่าวได้ว่าเวลาที่ใช้ในการเรียนหรือทำวิจัยอาจส่งผลต่อการบริหารจัดการเวลาของนักศึกษา การมีระบบช่วยสนับสนุนเชิงโครงสร้าง เพื่อให้นักศึกษาที่มีภาระครอบครัวสามารถเรียนและทำวิจัยได้โดยไม่เสียสมดุลชีวิต อาจเป็นทางเลือกที่ดีที่ช่วยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ และด้านค่าธรรมเนียมการศึกษา การให้ทุนการศึกษา มีผู้แสดงความคิดเห็นต่อค่าธรรมเนียมการศึกษาที่เหมาะสมมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าต้นทุนการศึกษาเป็นปัจจัยหนึ่งที่สนับสนุนให้นักศึกษาตัดสินใจเข้าศึกษาต่อได้ง่ายขึ้น เนื่องจากสามารถลดภาระทางการเงินของตนเองและครอบครัว หลักสูตรจึงควร

ส่งเสริมโอกาสในการเข้าถึงการศึกษา เช่น ทุนผู้ช่วยวิจัย ผู้ช่วยสอน (RA/TA) นักศึกษาที่ร่วมงานวิจัยกับอาจารย์หรือช่วยสอนต้องเข้าร่วมกิจกรรมตามสัญญาวิจัย หรือ ทุนวิจัยเป้าหมาย นักศึกษาที่ทำวิจัยในประเด็นตามนโยบายมหาวิทยาลัย หรือประเทศ สนับสนุนค่าทำวิจัยและค่าธรรมเนียม แต่ต้องเผยแพร่งานวิจัยในวารสารหรือเวทีวิชาการได้ เป็นต้น

ผลการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นปัจจัยภายนอกต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ด้านหลักสูตร มีผู้แสดงความคิดเห็นต่อหลักสูตรการศึกษาที่หลากหลายตอบสนองความต้องการมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนมีแนวโน้มเลือกศึกษาต่อ ในหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่น ทันสมัย และสามารถตอบสนองต่อความสนใจหรือความต้องการเฉพาะทางของตนเองได้มากขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของอาทิตยา เนียมสะอาด, อรปรียา ปิยักร, จิตรลดา เอสุจินต์ และธงชัย สุธีรศักดิ์ ที่พบว่า สาเหตุของการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษามากที่สุดคือ ด้านอาจารย์ สถาบันการศึกษา ค่าใช้จ่าย และด้านหลักสูตร หลักสูตรอาจแนวทางวางแผนหลักสูตรโดยพัฒนาเนื้อหาหลักสูตรให้ตอบสนองกลุ่มเฉพาะ (Niche Program) เช่น หลักสูตรเฉพาะทางด้าน Digital Health, Cybersecurity, Green Business ฯลฯ เพื่อดึงดูดผู้เรียนที่มีความสนใจเฉพาะด้าน เพิ่มความยืดหยุ่นในการเลือกวิชา (Elective Cluster) ให้นักศึกษาเลือกวิชาตามแนวสนใจ เช่น กลุ่มวิชา Startup Policy AI ฯลฯ ให้นักศึกษาออกแบบเส้นทางการเรียนของตนเองได้ จัดการเรียนการสอนแบบ Hybrid Online On-demand ผสมผสานเรียนออนไลน์-ออนไซต์ หรือเรียนย้อนหลังได้ เพิ่มทางเลือกให้ผู้เรียนสามารถเรียนตามไลฟ์สไตล์ เชื่อมโยงกับภาคอุตสาหกรรม วิชาชีพ ร่วมออกแบบหลักสูตรกับองค์กร บริษัท หรือเชิญผู้เชี่ยวชาญร่วมสอน ทำให้หลักสูตรมีความทันสมัยและตรงกับความต้องการตลาดแรงงาน เสนอหลักสูตรแบบ Double Degree หรือ Joint Program ร่วมมือกับสถาบันในและต่างประเทศ เพื่อมอบวุฒิการศึกษาพร้อม เพิ่มคุณค่าให้กับวุฒิการศึกษาและเพิ่มทางเลือกให้ผู้เรียนเสริมทักษะอนาคต (Future Skills) เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร เช่น ทักษะ AI, Data Analytics, Leadership, Creativity ฯลฯ ทำให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติที่โดดเด่นในตลาดงาน หรือสื่อสารจุดเด่นของหลักสูตรอย่างชัดเจน จัดทำเว็บไซต์หลักสูตรพร้อมวีวีจากศิษย์เก่า เนื้อหาวิชา สร้างความมั่นใจให้ผู้ที่กำลังตัดสินใจ เป็นต้น ด้านโอกาสการมีงานทำ การเทียบวุฒิเมื่อสำเร็จการศึกษา มีผู้แสดงความคิดเห็นต่อการนำความรู้หลังสำเร็จการศึกษาไปต่อยอดได้มากที่สุด กล่าวคือ นักศึกษาคาดหวังว่าวุฒิการศึกษาที่ได้รับจะสามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพ หรือศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ อาจเป็นไปได้ทั้งในประเทศและต่างประเทศ หลักสูตรการสอนจึงควรวางแผนให้รองรับความคาดหวังของผู้เรียนในเรื่องการใช้วุฒิอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในเชิงวิชาชีพและวิชาการเพื่อรองรับการใช้วุฒิประกอบอาชีพ ศึกษาต่อ เช่น จัดหลักสูตรตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) และสากลให้โครงสร้างและผลลัพธ์การเรียนรู้ชัดเจน เทียบเท่ามาตรฐานต่างประเทศช่วยให้ผู้เรียนสามารถเทียบโอนหรือรับรองได้ในหลายประเทศ หรือมีการประเมินสมรรถนะตามกรอบคุณวุฒิ (National Qualifications Framework) ระบุชัดเจนว่านักศึกษาจะมีทักษะใดเมื่อจบการศึกษา สนับสนุนการใช้วุฒิสัมภาษณ์หรือศึกษาต่อในสถาบันอื่น รวมถึงเชิญผู้ประกอบการ ศิษย์เก่าร่วมให้คำปรึกษาด้านการวางแผนอาชีพ สร้างเครือข่าย (Career Network) ในชั้นเรียน เชื่อมโยงระหว่างห้องเรียนกับตลาดแรงงานโดยตรง สอดแทรกทักษะ “Soft Skills” และ “Transferable Skills” เช่น การสื่อสาร, การคิดเชิงวิเคราะห์, ภาวะผู้นำ เสริมความสามารถในการทำงานในหลายสายอาชีพ จัดระบบออกประกาศนียบัตรเสริม (Micro-Credentials) ให้นักศึกษาสะสมความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านเพิ่มนอกเหนือจากวุฒิ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันของผู้สำเร็จการศึกษา ลงนามความร่วมมือกับสถาบันในต่างประเทศ (MOU/MOA) เพื่อเทียบวุฒิและเปิดทางศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นได้ สร้างทางเลือกให้ผู้เรียนในอนาคตทั้งในประเทศและต่างประเทศได้ เป็นต้น ด้านชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย มีผู้แสดงความคิดเห็นต่อหลักสูตรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษามากที่สุด กล่าวได้ว่า ผู้เรียนให้ความสำคัญกับสถาบันที่มีความน่าเชื่อถือ ได้รับการรับรองคุณภาพจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพราะเชื่อว่าจะส่งผลต่อภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือของตนเองในตลาดแรงงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ มัชฌิมา รัตนลัมภ์ และ วชิราภรณ์ ทองคุ้ม ที่พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ได้แก่ ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านภาพลักษณ์ของสถาบัน ด้านค่านิยมของนักศึกษาและผู้ปกครอง และด้านการประชาสัมพันธ์ ดังนั้น หลักสูตรสามารถวางแผนหลักสูตรให้สอดคล้องกับความคาดหวังของผู้เรียนที่ให้ความสำคัญกับชื่อเสียงได้ เช่น การรับรองหลักสูตรตามมาตรฐานคุณภาพ วางแผนจัดทำ

หลักสูตรให้สอดคล้องกับกรอบคุณวุฒิระดับชาติ (TQF) และยื่นขอการรับรองจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) หรือ สกอ.ต่างประเทศ (เช่น AUN-QA, AACSB, ABET) ปรับ Learning Outcomes และโครงสร้างรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ ระดับสากล ความร่วมมือกับองค์กรรับรองคุณภาพภายนอก เชิญผู้เชี่ยวชาญภายนอกและกรรมการอิสระจากองค์กรอาชีพร่วมตรวจสอบ ประเมิน นำระบบ External Examiner มาใช้เพื่อประเมินคุณภาพผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา พัฒนาบุคลากรและอาจารย์ ส่งเสริมให้อาจารย์ มีวุฒิการศึกษาและผลงานระดับนานาชาติ จัดอบรมด้านการพัฒนาหลักสูตรตามมาตรฐาน AUN-QA AQF EQF อย่างต่อเนื่อง ประชาสัมพันธ์ความน่าเชื่อถือของหลักสูตร จัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์แสดงการรับรองหลักสูตร การจัดอันดับของสถาบัน และรางวัลที่ได้รับ รวมถึงเผยแพร่รายชื่อศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จในระดับประเทศหรือระดับนานาชาติ มีระบบติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง จัดให้มีการประเมินคุณภาพหลักสูตรทุก 3-5 ปี และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ ใช้ Tracers Study เพื่อติดตามผลลัพธ์หลังจบ การศึกษา เพื่อสะท้อนคุณภาพจริงสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน เป็นต้น ด้านเศรษฐกิจ มีผู้แสดงความคิดเห็นต่อรายได้ครัวเรือนมากที่สุด กล่าวคือ รายได้ของครัวเรือนมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อ โดยผู้ที่มีรายได้จำกัดจะเลือกหลักสูตรที่มีค่าใช้จ่ายเหมาะสม หรือมีทุน สนับสนุนเพื่อลดภาระทางการเงิน สามารถวางแผนทางการเงินหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาให้ตอบสนองข้อจำกัดด้านรายได้ของผู้เรียน เพื่อช่วยลดอุปสรรคทางเศรษฐกิจในการเข้าถึงการศึกษา เช่น การสนับสนุนด้านทุนการศึกษา กำหนดทุนการศึกษาแบบหลากหลาย เช่น ทุนรายปี ทุนเรียนดี ทุนทำวิจัย ร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกหรือองค์กรท้องถิ่นจัดทุนร่วม (Matching Funds) หรือ จัดระบบความ ยืดหยุ่นในการชำระค่าธรรมเนียมการศึกษา ให้สามารถผ่อนชำระได้ การสื่อสารต้นทุนที่แท้จริง จัดทำข้อมูลค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตร พร้อมตัวอย่างค่าใช้จ่ายเปรียบเทียบกับรายได้เฉลี่ย เพื่อให้นักศึกษาตัดสินใจบนพื้นฐานข้อมูลที่แท้จริง เป็นต้น และ ด้านความต้องการของ ตลาดแรงงาน มีผู้แสดงความคิดเห็นต่อแนวโน้มอาชีพในอนาคต กล่าวคือ ผู้เรียนให้ความสนใจในหลักสูตรที่มีแนวโน้มรองรับอาชีพใน อนาคต มีความต้องการในตลาดแรงงานสูง และสามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและเทคโนโลยีได้ดี สอดคล้องกับ งานวิจัยของจอร์จตัน เสนากรรม และ วีรวรรณ จงจิตร ศิริจิรกาล ที่พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับ บัณฑิตศึกษามากที่สุด คือ ความสามารถส่วนบุคคลของผู้สมัคร และสาขาที่เลือกสามารถนำไปใช้ประโยชน์กับวิชาชีพ ดังนั้น หลักสูตรควร วางแผนโดยมุ่งเน้นการเตรียมผู้เรียนให้พร้อมต่อแนวโน้มอาชีพในอนาคต และมีความสามารถในการปรับตัวต่อความเปลี่ยนแปลงอย่าง รวดเร็วของตลาดแรงงานได้ เช่น จัดเนื้อหาหลักสูตรทันสมัย ปรับปรุงหลักสูตรทุก 3-5 ปี ให้ครอบคลุมทักษะในอนาคต เช่น ความรอบรู้ ทางด้านดิจิทัล (Digital Literacy), ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence; A.I.) เพิ่มความยืดหยุ่นของหลักสูตรเปิดทางเลือกการเรียน แบบ Hybrid Online, Microcredential หรือ Modular Course สำหรับผู้เรียนที่ต้องการเสริมเฉพาะทักษะ เพิ่มความเชื่อมโยงกับ ภาคอุตสาหกรรม โดยร่วมมือกับองค์กรภายนอกในการออกแบบหลักสูตร หรือเป็นที่ปรึกษาเชิงวิชาชีพ (Advisory Board) จัดให้มีการฝึก ปฏิบัติและโครงงานจริง (Capstone/Internship) บูรณาการการทำโครงงานที่แก้ปัญหาจริงขององค์กร หรือฝึกงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กับสาขาอาชีพ พัฒนาทักษะอาชีพใหม่ (Reskill/Upskill) จัดทำวิชาเลือกหรือหลักสูตรประกาศนียบัตรเฉพาะทาง เพื่อให้นักศึกษาปรับตัว ได้รวดเร็วต่อแนวโน้มอาชีพ จัดให้มีหลักสูตรการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) เปิดหลักสูตรระยะสั้น (Non-Degree) ที่รับใบ ประกาศเพื่อรองรับผู้เรียนจากสายอาชีพต่าง ๆ หรือ การใช้ข้อมูลตลาดแรงงาน ใช้ข้อมูลจากหน่วยงาน เช่น สำนักงานสถิติแห่งชาติ ก.พ.ร. หรือแพลตฟอร์มแรงงาน (เช่น LinkedIn Jobs, Burning Glass) เพื่อวิเคราะห์แนวโน้มอาชีพใหม่ ๆ เป็นต้น

นอกจากนี้การพิจารณาความคิดเห็นปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกช่วยให้สามารถมองเห็นภาพรวมของแรงจูงใจ ความต้องการ และข้อจำกัดของผู้เรียนได้อย่างชัดเจน ซึ่งข้อมูลเหล่านี้มีความสำคัญต่อการกำหนดแนวทางในการวางแผนการรับเข้านักศึกษาที่สามารถ ตอบโจทย์ความต้องการของผู้เรียนและสอดคล้องกับตลาดแรงงาน ผู้วิจัยจึงแบ่งข้อเสนอแนะออกเป็น 2 ส่วน คือข้อเสนอแนะระดับ หลักสูตร และข้อเสนอแนะเชิงนโยบายระดับมหาวิทยาลัย เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการหรือวิธีการรับนักศึกษาใหม่

ข้อเสนอแนะระดับหลักสูตร เชิงวิชาการเพื่อพัฒนาแนวทางการรับนักศึกษา

1. ด้านการออกแบบหลักสูตร ประกอบด้วย กำหนด เกณฑ์การรับสมัคร โดยพิจารณาความรู้พื้นฐานของผู้สมัครให้สอดคล้องกับโครงสร้างหลักสูตร จัดให้มี ทุนการศึกษา หรือ มาตรการลดหย่อนค่าธรรมเนียม เพื่อสนับสนุนผู้ที่มีศักยภาพ สร้างความยืดหยุ่นในการเรียน เช่น หลักสูตรเรียนออนไลน์ หรือเรียนแบบผสมผสาน (Hybrid) รวมถึงพัฒนาระบบอาจารย์ที่ปรึกษาให้มีมาตรฐานและสามารถดูแลนักศึกษาได้อย่างใกล้ชิด
2. ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้และอาจารย์ ประกอบด้วย จัดให้มีห้องปฏิบัติการและแหล่งค้นคว้าวิจัยที่เพียงพอและทันสมัย สนับสนุนซอฟต์แวร์และเครื่องมือวิจัยสำหรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และจัดระบบติดตามความก้าวหน้าของนักศึกษาตลอดระยะเวลาการศึกษา
3. ด้านผลลัพธ์ของหลักสูตร ประกอบด้วย ส่งเสริมให้นักศึกษามีโอกาสทำงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้จริง สนับสนุนการเผยแพร่งานวิจัยในระดับชาติและนานาชาติ และส่งเสริมให้อาจารย์ที่ปรึกษามีเครือข่ายงานวิจัยร่วมกับหน่วยงานภายนอก

ข้อเสนอแนะแนวทางการรับนักศึกษา เชิงนโยบายในระดับมหาวิทยาลัย

1. ด้านการออกแบบหลักสูตร ประกอบด้วย กำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับตลาดแรงงาน และแนวโน้มเศรษฐกิจ เปิดโอกาสให้มีหลักสูตรร่วม (Dual Degree) หรือหลักสูตรแบบยืดหยุ่น ปรับหลักสูตรให้สามารถเทียบวุฒิได้ทั้งในประเทศและระดับนานาชาติ ส่งเสริมการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning) เช่น โครงการที่เชื่อมโยงกับตลาดแรงงานและพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่ทันสมัย เช่น การเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ (Online Learning) และการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Hybrid Learning) รวมถึงเชิญวิทยากรจากภาคอุตสาหกรรม เพื่อให้การเรียนรู้ตรงกับความต้องการของตลาด
2. ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้และอาจารย์ ประกอบด้วย สร้างเครือข่ายกับศิษย์เก่าและภาคธุรกิจเพื่อช่วยเหลือด้านการหางาน จัดหาทุนสนับสนุนการศึกษาโดยร่วมมือกับภาคเอกชนสนับสนุนกิจกรรมวิจัยระดับนานาชาติ จัดหาซอฟต์แวร์วิเคราะห์ข้อมูลและฐานข้อมูลวิจัย รวมถึงพัฒนาพื้นที่ Co-working Space และศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ
3. ด้านผลลัพธ์ของหลักสูตร ประกอบด้วย กำหนดเกณฑ์การรับสมัครโดยคำนึงถึงโอกาสการมีงานทำ เปิดโอกาสให้บุคลากรในภาคธุรกิจสมัครเรียนเพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนาระบบ Alumni Tracking System เพื่อติดตามบัณฑิต ส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานวิจัยในระดับนานาชาติ รวมถึงใช้กลยุทธ์การตลาดเชิงรุกในการประชาสัมพันธ์หลักสูตร

ข้อเสนอแนะงานวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะงานวิจัยครั้งต่อไปที่ได้จากการสำรวจความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ โดยนำมาจากความคิดเห็นที่ผู้ตอบแบบสำรวจแสดงความเห็นน้อย เพื่อนำมาใช้เป็นประเด็นการศึกษาค้นคว้า วิจัย เพื่อการพัฒนาในโอกาสต่อไป คือ

1. ศึกษาพฤติกรรมและแรงจูงใจของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (Self-Directed Learning) ที่มีต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา โดยใช้การวิจัยแบบผสม (Mixed-Method Research) เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกในประเด็นที่มีความซับซ้อน
2. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวุฒิระดับบัณฑิตศึกษากับโอกาสในการได้งานในสายอาชีพที่ตรง การวิเคราะห์จากมุมมองของนายจ้างและศิษย์เก่า โดยใช้การวิจัยแบบผสม (Mixed-Method Research) โดยใช้แบบสอบถามกับศิษย์เก่า และใช้สัมภาษณ์เชิงลึกกับนายจ้าง
3. สำรวจความพร้อมหรือแนวโน้มของนายจ้างในการสนับสนุนการศึกษาต่อของพนักงาน เช่น วันลาหรือทุน เพื่อหาปัจจัยและแนวทางพัฒนาแรงงานองค์กร

4. ศึกษาทักษะที่ตลาดแรงงานในอนาคตต้องการ และเปรียบเทียบกับสิ่งที่หลักสูตรผลิตทักษะเฉพาะทาง (Specialized Skills) เพื่อหา ช่องว่าง(Painpoint) และแนวทางการพัฒนาหลักสูตร ให้ตรงความต้องการของตลาดแรงงานอย่างชัดเจน

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เชียงใหม่ ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประภัสสร วรรณสถิตย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีดา ศรีนฤวรรณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัญญพัทธ์วี กล่อมธงเจริญ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัตพงศ์ อวิโรธนานนท์ ที่ได้ช่วยเหลือ ให้คำแนะนำในการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตั้งแต่เริ่มการศึกษาค้นคว้าจนสำเร็จได้ด้วยความสำเร็จและความเรียบร้อย และคณาจารย์จากคณะบริหารธุรกิจทุกท่านที่ได้กรุณาช่วยเหลืออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล และให้การสนับสนุนข้อมูลการทำวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดี ผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ และขอขอบคุณนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ทุกท่าน จากความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ รวมถึงคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ที่ให้โอกาสและเวลาในการจัดทำงานวิจัย จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี นอกจากนี้ขอขอบคุณครอบครัวที่ให้การกำลังใจและสนับสนุนการทำงานในทุกๆด้านมาโดยตลอด ทำให้การทำงาน ประสบความสำเร็จได้

เอกสารอ้างอิง

- จूरिटน์ เสนาะกรรณ และ วีรวรรณ จงจิตร ศิริจิรกาล. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. วารสาร AL-NUR บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยฟาฏอนี, 14(27), 93-106.
- ญานิศ ทิพวงลี และ บรรจง ไชยรินคำ. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษา ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา. กองบริการการศึกษา. พะเยา: มหาวิทยาลัยพะเยา.
- มัชฌิมา รัตนลัมภ์ และวชิราภรณ์ ทองคุ้ม. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาวิศวกรรมชีวการแพทย์ (หลักสูตรนานาชาติ) คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. วารสาร Mahidol R2R e-Journal, 8(2), 162-172.
- วรรณ ชลนภาสถิต, อรุณี นรินทรกุล ณ อยุธยา และพรรณพิมล กานนก. (2563). ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการศึกษาระดับปริญญาเอกในประเทศไทย. วารสารสุโขทัยธรรมมาธิราช, 33(2), 93-105.
- สำนักงานมหาวิทยาลัย กองพัฒนาคุณภาพ งานประกันคุณภาพการศึกษา. (2566). รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับคณะ/วิทยาลัย ปีการศึกษา 2566. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- สำนักงานมหาวิทยาลัย กองพัฒนาคุณภาพ งานประกันคุณภาพการศึกษา. (2566). รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร ปีการศึกษา 2566. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ ฝ่ายบัณฑิตศึกษา. (2566). แจ้งมติที่ประชุมคณะกรรมการด้านวิชาการ (ครั้งที่ 9/2566). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- อาทิตยา เนียมสะอาด, อรปรียา ปิยักร, จิตรลดา เอสุจินต์ และธชัช สุธีร์ศักดิ์. (2565). การศึกษาสาเหตุของการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษา: กรณีศึกษา คณะเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต. วารสารสังคมวิจัยและพัฒนา, 4(4), 1-17.